

یادداشت

حسین زارعگان

دانشیار دانشگاه خوارزمی

ورزش در بازسازی پسا جنگ

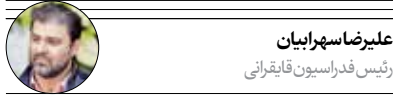
جنگ تحمیلی علیه ایران، اگرچه برخی زیرساخت‌های کشور از جمله ورزش را هدف قرار داده، اما نباید اجازه داد تبعات آن، ورزش را به حاشیه براند. نگرانی اصلی این است که پس از جنگ، به دلیل کمبود بودجه، ورزش در اولویت‌های پایین بازسازی قرار گیرد یا حتی حذف شود. این نگرانی قابل تأمل است، اما راه حل توسل به روش‌های سنتی نیست. پرسش اساسی شاید این باشد: ورزش پس از این طوفان، در اولویت خواهد بود یا نه؟ اما پرسش دقیق‌تر اینجاست: دولت ایران در نقش معمار بازسازی، چه تدبیری خواهد اندیشید که ورزش نه در حاشیه، بلکه در متن احیای ملی قرار گیرد؟

در این شرایط، نقش دولت را نمی‌توان و نباید با نهادهای خصوصی یا مردمی جایگزین کرد. دولت در قامت متولی سیاست‌گذاری، تضمین‌کننده حداقل‌های حیاتی و پشتیبان سرمایه‌گذاران، وظایفی دارد که هیچ نهاد دیگری قادر به انجام آنها نیست. دولت باید ورزش را در فهرست اولویت‌های بازسازی، غیرقابل حذف و به‌نوعی تضمین‌کننده بقای آن در سبد ملی قرار دهد. دولت به‌تنهایی نمی‌تواند همه چیز را بسازد، اما می‌تواند بستری امن و سودآور برای ورود سرمایه‌گذاران فراهم آورد؛ معافیت‌های مالیاتی ده‌ساله، واگذاری زمین‌های ورزشی یا اجاره نمادین و تسهیلات بازسازی با بازپرداخت بلندمدت. در چنین شرایطی، بخش خصوصی از روی محاسبه اقتصادی وارد میدان خواهد شد.

در شرایطی که بودجه دولتی به سمت بازسازی مسکن، بهداشت و معیشت می‌رود، ورزش نباید معطل بماند. کلید حرکت، تغییر نگاه از «هزینه» به «سرمایه‌گذاری» است. توسعه ورزش همگانی را می‌توان با اتکا به ظرفیت شهرداری‌ها، آموزش و پرورش و سازمان‌های مردم‌نهاد جلو برد. زمین‌های خاکی ساده، لیگ‌های محلی و استفاده از فضاهای رها شده شهری، هزینه کمی می‌برد اما تندرستی و نشاط اجتماعی را حفظ می‌کند. برای ورزش قهرمانی نیز می‌توان روی باشگاه‌های خصوصی و خیرین ورزشساز حساب کرد.

این بهترین فرصت برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ورزش است؛ به شرطی که دولت مشوق‌های جدی ارائه دهد. با توجه به تأسیسات ورزشی آسیب‌دیده، باید پس از جنگ شرایط ورود سرمایه‌گذاران فراهم شود. آنها می‌توانند با نگاه اقتصادی (ساخت باشگاه‌های چندمنظوره، مدارس ورزش، آکادمی‌ها) هم ورزش را نجات دهند و هم سود کنند. تجربه کشورهای پسا جنگ مانند رواندا و بوسنی نشان می‌دهد که ورزش یکی از اولین بخش‌هایی است که سرمایه خصوصی به آن جذب می‌شود.

نگاه

علیرضا سراجیان

رئیس فدراسیون قایقرانی

اولویت بندی و نقش

بخش خصوصی

استفاده از منابع اقتصادی، بویژه در بخش خصوصی، نیازمند فرهنگ خاصی است که فدراسیون‌ها باید در مسیر آن قرار بگیرند تا نسبت به بودجه کشوری بی‌نیاز شوند.

رشته قایقرانی تجهیزمحور است و خارج از محدودیت‌های سالی، نیازمند فضای رودخانه آرام دارد تا امواج مزاحم فعالیت‌هايش نشوند. به همین دلیل، به جای آن‌که در دوران جنگ باری بر دوش وزارت ورزش و کمیته ملی المپیک بگذاریم، سعی کردیم از طریق اسپانسرهای فدراسیون، برگزاری اردوها را بدون وقفه در گیلان و مازندران پیگیری کنیم. مربیان نیز برنامه‌ریزی‌های خود را در طول این ۴۰ روز جنگ به نحو احسن اجرا کردند.

همان‌طور که در دوران هشت ساله دفاع مقدس ورزش نخواستید، با همت عالی وزارت ورزش، تیم‌های ملی در این دوران به مسابقات برون‌مرز اعزام شد و می‌شوند. آنها نکته قابل توجه، اعزام به رویدادهای مهم و اصلی است؛ باید از شرکت در تورنمنت‌هایی که صرفاً برای کسب تجربه ورزشکاران برگزار می‌شوند، خودداری کرد تا در هزینه‌ها صرفه‌جویی شود و مسیر اصلی برای ورود ورزشکاران به بازی‌های آسیایی و المپیک فراهم بماند.

معتمد همدند کشورهای صاحب‌سبک، ورزش را به عنوان صنعت بپذیریم. با مجوز وزارت ورزش، هر فدراسیونی می‌تواند با مشارکت شرکت‌های کوچک به تولید تجهیزات مورد نیاز بپردازد و از این بخش نیز تأمین اعتبار کند.

در فدراسیون قایقرانی، سعی کرده‌ایم خارج از بودجه کشوری که از کمیته ملی المپیک و وزارت ورزش به ما تعلق می‌گیرد، با ورود بخش خصوصی لیگ‌های بسیار خوبی برگزار کنیم و هزینه‌های برگزاری از سوی خود آنها تأمین شود. با اهدای جوایز نقدی به دارندگان مقام، علاقه‌مندی ورزشکار و اسپانسر را به حضور در لیگ‌ها بیشتر کرده‌ایم.

از طرفی باید یک نهاد بیرونی وجود داشته باشد که بر تقسیم بودجه، نظارت کامل داشته باشد تا یک فدراسیون خاص حجم زیادی از آن را دریافت نکند. حتی صداوسیما می‌تواند با بخش مستقیم لیگ‌ها و مسابقات فدراسیون‌های مدال‌آور، کمک شایانی به جذب اسپانسر برای ورزش کند. همچنین معافیت مالیاتی نهادهای مشارکت‌کننده در ورزش باید اجرائی شود.

همچنان که دفاع از سرزمین وظیفه هر هموطنی است، مسئولان نیز برای جامعه باید سلامت و

انگیزه را برای مقاومت ایجاد کنند که یکی از بهترین راه‌های آن ورزش است. پس ورزش نباید از اولویت خارج شود.

«ایران» مدل‌های موفق **مدیریت هزینه در دوران پسا جنگ** در ورزش را بررسی می‌کند

برای بخش خصوصی فرش قرمز پهن کنیم

در بدنه مدیریتی ورزش اجرا شود، امکان عبور از پیج‌های سخت و پرفرازونشیب وجود دارد و می‌توان اگر اراده و انگیزه وجود داشته باشد، قهرمانان و افتخارآفرینان هر رشته ورزشی می‌توانند افتخاری بزرگ و خیره‌کننده به دست آورند. هرچند شرایط خاصی نظیر جنگ می‌تواند تمرکز بازیکنان، مربیان و مدیران را دچار اختلال کند، اما وقتی هدفگذاری روشن باشد، حتی در میانه جنگ و تجاوز نیز ورزشکاران می‌توانند با تلاش و پشتکار خود نقش قابل‌توجهی در ایجاد نشاط اجتماعی، اتحاد و همدلی ایفا کنند؛ درست مشابه افتخاراتی که تیم ملی کشتی آزاد و فرنگی ایران در قهرمانی آسیا برای کشورمان رقم زد، یا موفقیت توانمندگاران نوجوان ایران در بازی‌های جهانی ازنکستان که آنها را در میان تیم‌های برتر جهان قرار داد.

بازخوانی این اتفاقات نشان می‌دهد اگر اولویت‌بندی و برنامه‌ریزی هوشمندانه به‌درستی زمانی مختلف، نشان‌دهنده واقعیت بزرگ است. اگر اراده و انگیزه وجود داشته باشد، قهرمانان و افتخارآفرینان هر رشته ورزشی می‌توانند افتخاری بزرگ و خیره‌کننده به دست آورند. هرچند شرایط خاصی نظیر جنگ می‌تواند تمرکز بازیکنان، مربیان و مدیران را دچار اختلال کند، اما وقتی هدفگذاری روشن باشد، حتی در میانه جنگ و تجاوز نیز ورزشکاران می‌توانند با تلاش و پشتکار خود نقش قابل‌توجهی در ایجاد نشاط اجتماعی، اتحاد و همدلی ایفا کنند؛ درست مشابه افتخاراتی که تیم ملی کشتی آزاد و فرنگی ایران در قهرمانی آسیا برای کشورمان رقم زد، یا موفقیت توانمندگاران نوجوان ایران در بازی‌های جهانی ازنکستان که آنها را در میان تیم‌های برتر جهان قرار داد.

بازخوانی این اتفاقات نشان می‌دهد اگر اولویت‌بندی و برنامه‌ریزی هوشمندانه به‌درستی

الیه احمدی، قهرمان تیراندازی جهان در گفت‌وگو با «ایران»:

جنگ و تحریم

نمی‌تواند مانع موفقیت نخبگان ایرانی شود

ورزش قهرمانی، بهترین بستر برای مقاومت و تاب‌آوری در جامعه است

عکس: سایت کمیته ملی المپیک

پریسا غفاری / ورزشکاران ایرانی باورند که با تلاش مستمر و پیگیری تمرینات منظم در دوران پسا جنگ، می‌توانند نقشی تعیین‌کننده در جامعه ایفا کنند و با افتخارآفرینی در میادین بین‌المللی، پرچم کشور را به اهتزاز درآورند.
الهه احمدی، ملی‌پوش رشته تیراندازی، از جمله چهره‌هایی است که نه تنها در میدان رقابت، بلکه در عرصه مقاومت

ممکن است در دوران پسا جنگ، ورزش ایران از نظر اقتصادی با چالش‌هایی مواجه شود، آیا محدودیت‌ها و چالش‌های احتمالی پیش روی می‌تواند در موفقیت‌های ورزشی ما خللی ایجاد کند؟
ورزشی که من با عنوان «تیراندازی» بیش از بیست سال از عمرم را صرف آن کرده‌ام، رمز شباهت زیادی با آنچه امروز در «میدان» ایران رخ داده، دارد. در گذشته امکانات بسیار محدودی داشتیم و کسی ما را جدی نمی‌گرفت. اما یافته‌رفته، با ایمن و عزم

راسخ، توانستیم به‌تدریج به جایگاه مطلوب خود در میادین جهانی دست پیدا کنیم.

«تحریم» مانع بزرگی برای ما به‌شمار می‌رفت، به‌گونه‌ای که نمی‌توانستیم مانند رقبای خود از امکانات به‌روز و استاندارد بهره ببریم. با این حال، در دل همین محدودیت‌ها شگفتی آفریدیم تا نشان دهیم اراده و انگیزه، رمز موفقیت ورزشکاران ایران است. کسب اولین مدال جهانی تاریخ تیراندازی ایران توسط من، در شرایطی محقق شد که حتی فشنگ و سلاح کافی برای تیم ملی وجود نداشت و این

مهری زنجیرا / علی لیبیب، نقر چهارم دوچرخه‌سواری جاده در بازی‌های آسیایی ۲۰۲۶ هانگزو، معتقد است ورزش باید مثل همیشه در اولویت باشد. او در گفت‌وگو با «ایران» می‌گوید: «ورزش برای کشور خیلی اهمیت دارد، چرا که می‌تواند قدرت خلی ملت را نشان دهد، بنابراین باید جزو اولویت‌ها قرار گیرد.»

به گفته این رکابزن ملی‌پوش، این اولین بار نیست که ورزش ایران با شرایط سخت مواجه می‌شود: «ورزش ایران کنار مردم، از شرایط سخت و حتی جنگی گذشته است؛ مثل دفاع مقدس هشت ساله، دوره کرونا و جنگ‌های دوازده روزه و رمضان. وضعیت کشور در دفاع مقدس هشت ساله از نظر امکانات قابل مقایسه نبود، اما ورزش تعطیل نشد. حالا هم در این وضعیت، هر کسی وظیفه‌ای دارد و وظیفه ما نمایش قدرت در عرصه‌های بین‌المللی از طریق ورزش است. هر زمان هم نیاز باشد، برای دفاع از کشور در کنار نیروهای مسلح و مردم خواهیم بود.»
به نظر لیبیب، حتی اگر بودجه کم‌تر شود، فدراسیون‌ها باید اسپانسر جذب کنند: «بعید به نظر می‌رسد بودجه ورزش کم شود، اما اگر این اتفاق بیفتد، فدراسیون‌ها باید با جذب اسپانسر و بخش خصوصی، اعتبار تأمین کنند. به هر حال شرایط چالشی، ناخودآگاه تأثیرگذار است، اما فدراسیون‌ها باید

مناطق آسیب‌دیده بهره‌مند می‌شوند. در ایران نیز می‌توان مناطقی را که اماکن ورزشی آنها در جنگ تخریب شده است به عنوان «مناطق ویژه بازسازی ورزشی» اعلام کرد و مشوق‌هایی نظیر معافیت مالیاتی بلندمدت، واگذاری زمین به شرط تملیک و تسهیلات بازسازی با بهره صفر در نظر گرفت.

در گام دیگری می‌توان از مدل مشوق‌های مالیاتی ۱۷۵ درصدی برگرفته از قانون توسعه صنعت ورزش برخی کشورهای شرق آسیا استفاده کرد که به بنگاه‌های اقتصادی اجازه می‌دهد مبلغ کمک‌های خود به ورزش را تا یک‌ونیم برابر از درآمد مشمول مالیات کسر کنند. به عنوان یک پیشنهاد در ایران نیز هر شرکت خصوصی که به فدراسیون‌های ورزشی یا ساخت اماکن ورزشی کمک کند، می‌تواند معادل ۱۵۰ تا ۱۷۵ درصد مبلغ کمک شده، از مالیات بر درآمد خود معاف شود.

نکته کلیدی دیگر، توانمند سازی هدمند

می‌درخشند. مریم میرزاخانی بالاترین جایزه علمی را دریافت کرده و صدها زن و مرد

نخبه این سرزمین، بیوسته در حال افزودن خشت‌هایی بر بنای تمدن بشری هستند.

بنابراین، جنگ و تحریم نمی‌تواند مانعی برای پیشرفت جوانان ایرانی باشد، ما با اراده و انگیزه از این روزهای سخت عبور خواهیم کرد.

پس معتقدید عبور از این شرایط دشوار امکان‌پذیر است؟

ورزش، جزئی جدانشدنی از زندگی ما ایرانیان است؛ همانند مقاومت، دفاع و استقلال‌طلبی که در خون ما جاری است. ما در میدان این روزها و در جنگ تحمیلی سوم نشان دادیم که عظمت هوش و باور ایرانی پایانی ندارد. این سخن، خودستایی نیست، بلکه بازمایی بخشی مهم از عنصر تمدن‌سازی در زیست‌بوم نوین جهان امروز است.

در این چهل روز جنگ، ورزش در کشور ما تا حدی کم‌رنج شده که بخشی از آن طبیعی است، چرا که شرایط خاص، همه چیز را تحت تأثیر قرار می‌دهد. ورزش موضوعی حاشیه‌ای یا ویتربنی نیست که با وقوع حوادثی چون جنگ، به‌راحتی کنار گذاشته شود. در همین مدت نیز شاهد موفقیت تیم‌های کشتی و تکواندو در رقابت‌های بین‌المللی بوده‌ایم و تیم ملی فوتبال نیز چند دیدار دوستانه در ترکیه برگزار کرده است. این رویدادها نشان می‌دهد که ورزش حتی در شرایط جنگ نیز ادامه دارد و تعطیل‌بردار نیست.

با قاطعیت می‌گویم ورزش قهرمانی، بهترین بستر برای آموزش مقاومت، تاب‌آوری و تقویت باورمندی در جامعه است. نکته جالب آن‌که این تأثیرات تنها محدود به ورزشکاران نیست، بلکه هواداران و علاقه‌مندان نیز در این موفقیت‌ها سهیم‌اند. بنابراین، هرگز نباید به سمت تعطیلی ورزش حرکت کنیم، چرا که موفقیت‌های ورزشی می‌تواند روحیه استقامت را در جامعه تقویت کند.

برخی فدراسیون‌ها به دلیل وابستگی به منابع دولتی، نگران مواجهه با چالش‌های اقتصادی هستند؟

برخی از این فدراسیون‌ها بیم آن دارند که بودجه پیشین خود را نیز به‌دلیل تداوم جنگ با ضرورت بازسازی خود در دوران صلح از دست بدهند، برخی بر این باورند که در شرایط خاص ورزش در اولویت

الهام حسینی، سرمربی تیم ملی وزنه‌برداری در گفت‌وگو با «ایران»:

وابستگی به دولت لطمه بزرگی برای ورزش است

بودجه دولتی، لطماتی به ورزش را فقط به عنوان یک مصرف‌گرا مطرح کرده است. در حالی که می‌توانیم از این صنعت، درآمدزایی کلانی برای کشور ایجاد کنیم و سودی هم برای بخش‌های خصوصی که در ورزش سهیم می‌شوند، فراهم آوریم. این باور باید برای فدراسیون‌ها و مسئولین ورزشی جا بیفتد. خوشبختانه در فدراسیون وزنه‌برداری، از زمانی که سجاد انوشیروانی به روی کار آمده، بسیاری از دغدغه‌های ورزشکاران و مدیریت فدراسیون با اعتقاد به ورود بخش خصوصی و اسپانسرها کم‌رنگ شده است.»

گروه ورزشی / الهام حسینی، سرمربی

تیم ملی وزنه‌برداری زنان، با اشاره به کمبود منابع در دوران پسا جنگ و شرایط متفاوت کشور نسبت به دوران قبل از جنگ تحمیلی، در گفت‌وگو با «ایران» می‌گوید: «در شرایط جنگ، الگوبرداری از کشورهایی که روزگاری چون ما را پشت سر گذاشته‌اند، می‌توان بجران بودجه را به گونه‌ای مدیریت کرد که به موفقیت رسید.» او با اشاره به اینکه در دوران پسا جنگ، ورزش دیگر نمی‌تواند اولویت اول بودجه کشور باشد، ادامه می‌دهد: «کشورهایی همانند اوکراین و لبنان چندین سال است که درگیر جنگ هستند، اما با یک مدیریت توانسته‌اند در بازی‌های المپیک صاحب مدال شوند.

در خود وزنه‌برداری شاهد بودم که اوکراینی‌ها چندین مدال خوش‌رنگ به گردن انداختند. پس باید بدانیم که ورزش یک جبهه محسوب می‌شود و پرچم پرافتخار کشورمان را در میادین جهانی به اهتزاز درمی‌آورد. در این اوضاع، حتی برای حفظ روحیه هموطنان و اقتدار ایران، ورزش می‌تواند مهم‌ترین رکن باشد و نباید کنارش گذاشت.»

اول نیست. در حالی که اگر نان، غذای جسم است و کتاب غذای روح، ورزش حرفه‌ای عامل چابکی جسم و جان انسان است، چه برای ورزشکار و چه برای تماشاگر ورزشی.

درست است که کشور در پی تهاجم وحشیانه و ناجوانمردانه دشمن، خساراتی را متحمل شده، اما از آنجا که آمادگی لازم برای چنین شرایطی وجود داشته، می‌توان با تکیه بر منابع انسانی و طبیعی ارزشمند، به‌سرعت کاستی‌ها را جبران کرد و بار دیگر در مسیر افتخار گام برداشت. ورزش حرفه‌ای، در سراسر جهان یکی از نیازهای اساسی جوامع است و احساس غرور و افتخاری که یک قهرمان به ملت خود می‌بخشد، جایگزینی ندارد. بنابراین، نه‌تنها نباید مسیر این افتخارآفرینی را محدود کرد، بلکه باید آن را هموارتر و گسترده‌تر نیز ساخت.

برخی معتقدند همان‌گونه که آلمان و ژاپن پس از جنگ جهانی دوم در عرصه ورزش پیشرفت کردند، ایران نیز می‌تواند از وابستگی به منابع دولتی فاصله بگیرد و مسیر شکوفایی را طی کند.

اگر به کشورهای قدرتمند در عرصه نظامی نگاه کنیم، درمی‌یابیم که ورزش حرفه‌ای آنها نیز هم‌پای پیشرفت‌هایشان رشد کرده است. همان‌طور که بخش‌های علمی و فناوری به حوزه دفاعی خدمات ارزنده‌ای ارائه می‌دهد، ورزش حرفه‌ای نیز در شکوفایی استعدادها، تقویت روحیه مقاومت و ایجاد حس غرور ملی نقشی بی‌بدیل دارد.

اکنون حدود یک سال است که به‌دلیل تولد فرزندم، چند ماهی از میادین حرفه‌ای دور بوده‌ام. این فاصله، فرصتی فراهم کرد تا بیشتر به عملکرد گذشته‌ام در عرصه قهرمانی بیندیشم. مهم‌ترین نکته‌ای که در این شرایط می‌توان بیان کرد، این است که ورزش قهرمانی در دفاع از کیان کشور بسیار اثرگذار است.

امیدوارم متولیان ورزش و تصمیم‌گیران کشور توجه ویژه‌ای به این حوزه داشته باشند و به‌زودی شاهد شکل‌گیری نهضتی تازه در ورزش قهرمانی باشیم. تحقق این هدف، مستلزم بهره‌گیری از تجربه پیشکسوتان در سراسر کشور و حتی خارج از مرزهاست تا با همفکری و همدلی، استعدادهای ارزشمند ورزش ایران در مسیر صحیح هدایت شوند و شاهد تداوم افتخارآفرینی و اهتزاز پرچم کشور باشیم.

بی‌تردید، با اتخاذ روش‌های استاندارد و مدیریت بهینه منابع در این مقطع، می‌توان ورزش را به سوی موفقیت هدایت کرد و همچنان شاهد فتح قله‌های بزرگ در عرصه جهانی بود.